

ΤΟ ΣΥΝΘΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ

«Βάλτε τη φύση μέσα στην πόλη»

Ακόμη και στα πολύ χτισμένα σημεία το σύνθημα της νέας ελληνικής αρχιτεκτονικής είναι «Να βάλουμε τη φύση μέσα στην πόλη», όπως αποδεικνύεται σε έκθεση-ανακεφαλαίωση της παραγωγής από το 2005

Της Έφης Φαλίδα

Ζωή σε τέσσερις τοίχους και περίπατος ανάμεσα σε κτίρια-κουπά δεν είναι καλή ζωή. Η λύση είναι να φέρουμε τη φύση μέσα στην πόλη και να διεκδικήσουμε περισσότερα άκτιστα τετραγωνικά. Στην περίπτωση μάλιστα που δεν υπάρχουν για όλους προνομιακά οικόπεδα με άπλετη θέα, οι Έλληνες αρχιτέκτονες επισοούν λύσεις για να χωρέσουν στα ιδιωτικά έργα τους κήποι, αυλές, πράσινες ταράτσες, υπαίθριοι χώροι.

Το ίδιο συμβαίνει και στα δημόσια έργα, στη μελέτη νέων δημοτικών μεγάρων, βρεφονηπιακών σταθμών, σε πλατείες αλλά και σε ιδιόκτητους χώρους εργασίας.

Αυτή είναι η κυρίαρχη τάση στη νέα ελληνική αρχιτεκτονική σκέψη και παραγωγή. Και παρουσιάζεται μέσα από τα έργα της τελευταίας πενταετίας που αφορούν ιδιωτικές κατοικίες, δημόσια κτίρια και δημόσιους χώρους στην έκθεση «Τοίχοι-Walls» στην Πάτρα.

«Η νοοτροπία των κατοίκων των πόλεων αλλάζει. Οι τοίχοι πέφτουν. Ο κόσμος δεν επιθυμεί να δημιουργεί σπίτια - κάστρα που θα τον κρατούν σε απομόνωση από το περιβάλλον του», επισημαίνει η αρχιτέκτονας Μάρω Κιούρτη. «Ζητούμενο είναι η επαφή με το φυσικό τοπίο».

Τα παραδείγματα είναι πολλά. Το 2007 στην περιοχή του Αγάλεω χτίστηκε μία πολυκατοικία με φοιτητικά διαμερίσματα που καλύπτει επιφάνεια 290 τ.μ. «Το κτίριο σπάει σε δύο όγκους. Ανάμεσά τους ο ακάλυπτος χρησιμοποιείται σαν είσοδος της

Στην κεντρική πλατεία του Δήμου Θέρμης Θεσσαλονίκης οι αρχιτέκτονες Δημήτρης Κονταξάκης, Μαρία- Ελένη Κοσμίδου, Σπύρος Δημητρίου πρότειναν μία «αρχιτεκτονική των κεκλιμένων επιπέδων και της ανισοροπίας». Με αποτέλεσμα όχι μόνο να βάλουν τη φύση στο αστικό τοπίο αλλά και να δημιουργήσουν βάθος και διαφορετικούς χώρους για συγκεντρώσεις και εκδηλώσεις

πολυκατοικίας και χωρίζεται σε αυλές για τα ισόγεια διαμερίσματα. Με αυτόν τον τρόπο, ο ακάλυπτος, που συνήθως είναι ο νεκρός χώρος των πολυκατοικιών, γίνεται μέρος της πόλης και υπαίθριος πυρήνας της καθημερινής ζωής», εξηγούν οι αρχιτέκτονες Γεώργιος Σταματάκης και Κατερίνα Καρανίκου.

Σε μία άλλη κεντρική περιοχή, στο Μεταξουργείο, οι αρχιτέκτονες Γεωργία Δασκαλάκη και Γιάννης Παπαδόπουλος έσπασαν τον συμπαγή όγκο της τυπικής αθηναϊκής πολυκατοικίας και τον άπλωσαν σε τρία επίπεδα σε ένα συγκρότημα κατοικιών και καταστημάτων. Το σημείο αιχμής βρίσκεται στο εσωτερικό όπου δημιουργείται ένα κεντρικό αίθριο, στο οποίο οι αρχιτέκτονες έδωσαν τον χαρακτήρα της παλιάς αυλής.

«As μην ξεχνάμε ότι το κλίμα του τόπου αναγορεύει τον υπαίθριο χώρο σε πρωτεύουσα παράμετρο του καθημερινού βίου» λένε οι αρχιτέκτονες.

«Γι' αυτό οι κατοικίες σε αυτό το συγκρότημα χαρακτηρίζονται από τον σχηματισμό υπαίθριων και ημιυπαίθριων χώρων που δημιουργούνται σε διάφορες εσοχές. Εκεί υπάρχουν δέσμες φυτών, καθώς και φυτεμένα δώματα, ως μία εφαρμογή της πράσινης αρχιτεκτονικής».

Η αντίληψη ότι ένας ακάλυπτος χώρος μπορεί να ανοίξει προς την πόλη και να αποκτήσει φυσικά στοιχεία έγινε πράξη και στο νέο κτίριο γραφείων των Εκδόσεων Πατάκη, στην Ομόνοια, στην αρχή της Πειραιώς. «Στο ισόγειο, ο δομημένος χώρος βρίσκεται μόνο στο κέντρο του οικοπέδου με την κεντρική είσοδο του κτιρίου. Ο υπόλοιπος χώρος είναι ελεύθερος και φυτεμένος. Με την παρεμβολή ενός κήπου ανοιχτού προς την πόλη, σπάει το συμπαγές κτισμένο μέτωπο της στοάς της οδού Πειραιώς», επισημαίνει η αρχιτέκτονας του έργου Αλεξάνδρα Καλλιρίη.

Αίθρια και αυλές στις κατοικίες

Η ελληνική αρχιτεκτονική δημιουργεί προτάσεις για έναν «πολιτισμό της κατοίκησης», όπως λέει χαρακτηριστικά η επιμελήτρια του «Walls» Μάρω Κιούρτη. Σε αυτόν τον νέο πολιτισμό το ζητούμενο είναι η παρουσία της φύσης και όχι η καταστροφή της. Το βλέπουμε στη μελέτη κατοικίας στα πυρόληπτα της Ηλείας με την αφαίρεση όγκου στο εσωτερικό της κατοικίας προκειμένου να φυτευθεί ένα δένδρο. Επίσης, στην τριπλοκατοικία στην περιοχή Εύξεινου Πόντου Αττικής, όπου ναι μεν οι κατοικίες ενώνονται μεταξύ τους με κήπο, όμως διατηρούν και τον ιδιωτικό τους χαρακτήρα. Στο συγκρότημα κατοικιών στο Ρωμανό της Πάτρας, η όψη της κατοικίας προς το θυνο διαμορφώνεται ως σκληρό μονολιθικό όριο, με μικρά ανοίγματα. Τόσο για να προστατεύεται το σπίτι από τον βορινό άνεμο όσο και για να μην αλλοιώνει το σχήμα του την αισθητική του τοπίου.

Πιο κοντά στη φύση με:

- Εσωτερικές φυτεμένες αυλές
- Πράσινες ταράτσες
- Στοές που ενώνουν τον δρόμο με εσωτερικούς κήπους κτιρίων
- Αναδιπλώσεις στο έδαφος, εγκοπές-χαράδρες μέσα από τις οποίες αναδύονται ποώδη φυτά σε τσιμεντένιες πλατείες
- Χαμηλές κλίμακες κτίσματα με ανοίγματα προς το φυσικό τοπίο

Στην πολυκατοικία της οδού Μυλλέρου στο Μεταξουργείο δημιουργούνται κενά στον συμπαγή όγκο της για να φυτευθεί πράσινο σε δώματα και σε εσοχές της κτιριακής μάζας, αλλά και για να διαμορφωθεί ένα κεντρικό αίθριο με χαρακτηριστικά αυλής, σύμφωνα με την πρόταση των αρχιτεκτόνων Γεωργίας Δασκαλάκη και Γιάννη Παπαδόπουλου

> ΣΤΗ ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ

Τα Ηνωμένα Έθνη υιοθέτησαν ψήφισμα για την επιστροφή των γλυπτών

«Στον Παρθενώνα, αρκετοί πολιτισμοί – αν όχι ο κόσμος στο σύνολό του – αναγνωρίζουν έ-

Ένα από τα Γλυπτά του Παρθενώνα που βρίσκεται στο Βρετανικό Μουσείο

να σύμβολο ανθρωπισμού. Το να τον διαμελίζουμε είναι ανήθικο. Το να κρατάμε τα κομμάτια του μοιρασμένα είναι αντι-δεοντολογικό». Με αυτά τα λόγια ο Έλληνας υπουργός Πολιτισμού και Τουρισμού, Παύλος Γερούλανος, κατάφερε να προκαλέσει αίσθηση στη Γενική Συ-

νέλευση των Ηνωμένων Εθνών στη Νέα Υόρκη. Στην οποία και υιοθετήθηκε τελικά ψήφισμα για την επιστροφή ή αποκατάσταση των αγαθών της πολιτιστικής κληρονομιάς στις χώρες προέλευσής τους, όπως τα Γλυπτά του Παρθενώνα

Το ψήφισμα μεταξύ άλλων

χαιρετίζει κάθε πρωτοβουλία για την εκούσια επιστροφή αγαθών της πολιτιστικής κληρονομιάς που έχουν διακινηθεί παράνομα. Η απόφαση του ΟΗΕ χαρακτηρίστηκε από την ελληνική πολιτική ηγεσία ως «μαρτυρία της δέσμευσης των κρατών να εργαστούν μαζί για

την πραγματοποίηση αυτού του στόχου. Είναι μια ευκαιρία να δώσουμε σε όλο τον κόσμο να καταλάβει τι ακριβώς είναι αυτό που διεκδικούμε», όπως είπε ο υπουργός Πολιτισμού χαιρετίζοντας το πρώτο αυτό βήμα.

>M.A.